

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csib, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága.

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetéseki díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta takarékpénztári csek- és kliringszámla 10489. sz.

Új városháza Székelyudvarhelyt.

A barátok temploma előtt levő tér és a város tulajdonát képező épületek.

Irta: Kelemen György, építőmester.

A városi összes telkek között egyike a legszebbeknek a barátok temploma előtt levő tér, amely északnyugatról teljesen megvilágítja Székelyudvarhely fő erét. Különösen kiemeli a most kijavított templomot. Szóval ez a tér elkerülhetetlen szükség a városnak.

A rozoga alkotású épületek elbontása pedig igen helyes volt.

Tény az, hogy annak idején a területet azért vették meg, mert oda új városházat akartak építeni. Volt is erre terv készítve. Akkoriban Sztankovics és Tichy vasuti mérnökök produkáltak valamit, ami annyiban maradt. Ennek kérem 23 esztendeje.

Nagyon jó, hogy a terv tervnek maradt, mert azt a templom előtt levő teret bármiféle épülettel kár és örökös szegény volna a városnak.

Először adjunk valamit a kegyeletre, másfelől pedig a főter megszakításával, nem sokkal jobb és üdvösebb lesz-e ezt a helyet parkirozni?

Természetesen csak egy csinos parkkal lehet a főternek ezt a részét emelni, ahova a mostani régi városháza előtt levő millénáris emlékoszlop, a templom közepével szemben elhelyezendő volna.

Tessék elhinni, hogy ott az is jobban érvényesül. A mindenkori példásan hazafias szerzetesek, sokkal inkább gondját viselik e drága székely emlék-

műnek, mint a hogy most elhagyottan áll magában.

Nem szabad elfogultnak lenni azért, hogy a városnak ez a hely mennyibe került. Már ugyanis ideje lesz a főteren a város rendezését megkezdeni. Hiszen ma még ott áll a város utcai és terei rendezése (egy hajszálnyi különbözettel), ahol 27 évvel ezelőtt állott.

Az átcserelt vagy megvett törvényszéki épület, városháznak egyáltalán nem való. Mindenre, csak ennek nem!

Ha már a csere így történt, az nem baj. Lehet azt az épületet értékesíteni s ha a város kellő tapintattal jár el, még haszna is lehet belőle.

Fel kell az egész épületet minden hozzá tartozó helyiségekkel vétetni s arról világos tervet készíttetni. Egy mérsékelt átalakítással, a földszintre az ipartársulatok áruhelyiségei, erdészeti, építészeti hivatalok, pénzügyőrség, tisztviselői és polgári önképző-kör, a leendő ipartestület stb. mind elhelyezhető. Az emeletet pedig nagyon tisztességes kiadó uri lakásokra lehet átalakítani. A földszinten, a Bethlen-utca felé még a fennebbieken kívül más üzlethelyiségeket is lehet teremteni.

Szóval az összes területet, illetve épületeket igen jól értékesíthetik.

Most következik az új városháza, a rendőrség elhelyezése. Ennek kérem ma Székelyudvarhelyen más helye nincs,

mint a városnak Dragomán által bérelt Kossuth-utcai sarok épülete. Ez a hely feltétlenül városháznak való.

Természetes, hogy a város tulajdonát képező mostani épület egyáltalán nem elég. Meg kell vásárolni vagy kisajátítani a Kovács Domokos telkét úgy a főter, mint a Kossuth-utca felőli részen. Meg kell vásárolni mind a két felől a közvetlen szomszédok telkeit. Így aztán a három megvásárolt telekkeg egy modern városházat lehet építeni.

Igen és pedig úgy, hogy a földszint teljesen kihasználható üzlethelyiségeknek és belső részében a rendőrségnek. Az I. ső

II. Rákóczi kincsei Székelylengyelfalván.

A „Székelyország” eredeti közlése.

Irta: lengyelfalvi Br. Orbán Ottó.

Emlékezetem vissza száll régi, legendás időkbe és elővarázsolom azt a családi tradíciót, mely nagy Rákóczi Ferenc fejedelem és egyik ősem: Orbán Elek nevéhez fűződik s a melynek a lengyelfalvi Orbán-birtok volt a színhelye.

A dicső fejedelem hadseregében és oldala mellett küzdött a haza szabadságaért Orbán Elek. Mikor II. Rákóczi Ferenc leveretett és bujdosó útjára indult, ősem is csatlakozott a fejedelem kíséretéhez és a száműzetésbe szintén követte Rákóczit Törökországba.

Utját a fejedelem Erdély felé vette, mert itt az oláhországi határszéleket legközelebb találta. Oláhország akkor ugyanis török fennhatóság alatt állott.

emeleten a városi tanács, adóhivatal lehetne, a II-ik emelet hivatalnokai, de kényelmes lakásokkal birhatna. Ez épületben megtalálná helyét a „Kulturpalota” is.

Ezek a telkek állanak ma a város rendelkezésére, hogy teljesen kihasználhassa befektetett tőkét. S ezzel már két irányt indít meg úgy a főter, mint a Kossuth-utca szabályozására.

Ideje ezt a kérdést napirendre hozni, hiszen láthatjuk, hogy a régi városháza és az áruhelyek — a főter közepén, mennyire megunták az életüket!... Hatudnának szólni, ők kérnének, esdekelve szólnának: — romboljatok össze, mert így már többé nem élhetünk!... Könyörüljelek mi rajtunk!...

Tessék kérem a városi képviselő tagoknak ezeket a dolgokat megfontolni. Vessenek

A nagy fejedelem ezuttal kíséretével együtt két egész hetet töltött Székelylengyelfalván, az ősi Orbánkuriában. Addig maradt itt, amíg biztos menekülő utat fedeztek fel számára hűséges emberei a határon keresztül Törökország felé.

Orbán Elek már abban az időben is nagy mechanikus volt, mert az akkori szerkezetű ágyúöntéshez értett, a mit még Törökországban sem tudtak.

Az igazolja ezt, hogy a mikor Orbán Elek a fejedelemmel kijutott Törökországba, ott a szultán vele öntette meg hadserege részére az első két ágyút, mely ma is a topánai ágyutelepen látható. Addig csak olyan apró, mozsáragyukat használtak.

Mikor én Törökországban voltam, a szultán engedélyével, többek társaságában megnéztem a topánai ágyutelepet és akkor mutatta meg nekem a telep felügyelője azt a két ágyút, melyet ősem: Orbán Elek öntött.

számot és önmaguktól belátják, hogy a miket itt írok, mind kivihető.

Ne ijesszen el minket minden jótól a pénz-kérdés. Menjünk el Marosvásárhelyre. Nézzük meg, hogy 10 év alatt mennyire haladt; többet, mint azelőtt 90 évvel. Ott sincs bankó masina. Kérdezzük meg a vásárhelyieket, hogyan született nekik a 700 ezer koronás városháza (nekünk nem kell ekkora!) és még sok, de igen sok monumentális új épületük? Miképpen történhetett az, hogy főt rétek még a kocsiútja is aszfaltozva van?

Erre ott bizonyára azt felelik: igen kérem, de nekünk 74 százalékos pótdólk van.

Most már hasonlitsuk össze ami helyzetünket, hogy nálunk Székelyudvarhelyt, nem történt semmi újítás. Mi kész akarva maradtunk vagy okvetlenül hátrafelé kell menjünk. Pedig hát kérem mi sem panaszkodhatunk a pótdólk miatt, mert ha a jó Isten megsegít, évvégére talán elhagyjuk Marosvásárhelyt. No, de — csakis pótdólkban!

Különösen kíváncsi voltam, ha a székely-egyletnek valami mozzanatát látnok. Oh mennyire várjuk!

Hát aztán az új építési szabályrendelet kinyomtatását, szétosztását és annak szigorú betartását vajjon még meddig várjuk?

Az ágyuk csövének hossza körülbelül 2 $\frac{1}{2}$ —3 méter, ürtartalmuk szűk. Két ököl nagyságú ágyugolyók mennek bele. Az öntvény nem csiszolt, hanem durva. Akkor a csiszoláshoz nem értettek. Elég távol hordottak és abban az időben csodátevő ágyuk voltak. Színük, amikor én láttam, fekete volt.

A telep felügyelője úgy mutatta be a két ágyut, hogy azokat a Rákóczi Ferenc fejedelem idejében vele kibujdosott és az ő kíséretében levő Orbán Elek nevű magyar öntötte és ez a két ágyu szolgált mintául a törökök által később öntött ágyukra.

E két ágyut ma is nagy becsben tartják és mint első ágyumintákat a topánai arzenálban a legnagyobb kegyelettel, ereklyeként őrzik.

Törökországban létem alatt sokat kutattam Orbán Elek ősem hamvai után, de csak annyit tudtam meg, Rákóczit követte Rodostóba és valószínű, hogy porhüvelyé ott nyugszik.

Ennyit szükségesnek tartottam elmondani Orbán Elekről, a bujdosó Rákóczi fejedelem sorsának egyik leghívebb osztályosáról.

Most pedig áttérek a fejedelem kincseire, melyekről elődeim és a néphagyomány valóságos legendákat mesélt.

Folyt. köv.

Hol kezdjük a székely-mentést?

(2. folytatás)

A bizalmatlanság mellett van a székelyben jókora adag *irigység*, mely a létért való küzdelem nehézségével magyarázható; de ezt látja főt a fényes magaslatokon, mert a dühöngő pártoskodásokat aligha lehet a hazaszeretet szent mázával a maga egészében hamisítatlanul bevonni.

A klikkek uralma fenn és lenn egyaránt hódít.

A Pató Pál féle „Ej rá érünk arra még” jelszavu *közünyösség*, *nembánomság* is jellemző hibája a székelynek. Apám és nagyapám gazdálkodására való hivatkozás, mindenki előtt ismeretes.

Elhanyagolt rétek, legelők, mocsaras helyek, megtelt medrű hegyi patakok stb. stb. mind ennek a bizonyosságai.

Kell a székelynek vezetés, utmutatás, tanítás. Böven reá fér. Csak nem kell ajtóstól betörni a házba. Dorner ur, ki a székelység nagy átlagát ismerte, eltávozásakor is azt mondotta: a székely hajlítható, javítható kultur-nép. Igaza volt és van.

Hogy korunknak kiválóan visszaserénye: a *megbízhatatlanság* sajátjává lett, az a közélet érdeme.

Ez a székelynek sohasem volt vele született sajátja. Sőt a dacosságig határozott volt. Szabad választási jogot adtak neki, jegyzőt, bírót stb. választhatott magának. Jöttek az újabb kor rendszerei, pártnyomást nemcsak gyakorolni, hanem ezzel reánehazedni mindenre. Régebben még a pályázó jegyző elment a községbe, sikerült egy pártot szerezni magának, mondjuk a többséget megnyerte magának. De jött a felsőbb parancs violaszín pecsét atatt, hogy N. községben nem X-nek, hát Y-nak kell meglesnie a jegyzőnek. Nosza rajta, lefőm X-nek a pártját, visszaszívadni az ígéreteket. A milyen uton-módon mentek az ilyenek és a milyen nyomokat hagytak maguk után, ezek a székely jellemében a *megbízhatóságot* teljes mértékben lejárat-hatták.

Hát még az újabb kor modern rablóhadjáratai, a képviselő-választások, milyen kiválóan fényes eredményt vívtak a székely jellem, becsület, erkölcs, megbízhatóság letörésében, arról Serloch Holmes féle detektív regényeket lehetne írni.

És még a lentermelési szakmezőn az a vélemény, hogy „a székely nép elvan kényeztetve”. Nevetséges lenne, ha a tények sajnálatosabbat nem mutatnának.

Ilyen rendszerek mellett valóban helyes volt a jegyzőségre pályázónak az az újabb eljárása, ha a *nép szabadválasztási* jogát tekintetbe véve, egyenesen a főispán és alispán urnál jelentkeztek. Mindezek felett, nézetem szerint kiváló becsü-

lést érdemel társadalmi megtisztulásra a jelen kormánynak az a nyílt eljárása, hogy a közigazgatás államosítása által ennek a tessék-lássék állapotnak végét fogja vetni. Hogy lesz-e köszönet benne? A jövő igazolja majd!

A kik tehát a székely népet lepocskondiázzák, le „butaparasztos-zák”, jó lesz, ha a dolgok mélyére néznek és a felett elmélkednek, jobb meggyőződésük óráiban, hogy vajjon „ab ovo” nem ők-e az okai, a székely jellemében dúló járványos betegségnek és kezdjék ott el a székely-mentést...

Isten a maga képére teremtette az embert, de az sehol sincs megírva, hogy minden változó rendszer köteles volna a maga képére és hasonlatosságára átalakítani az embereket, hogy csak a szerint szabadjon szólni és lélegzeni!...

Adjunk többet uraim, minden téren a tiszta meggyőzés és meggyőztetés becsületes törekvésére s akkor a székely nép mentésében mindjárt találunk egy biztos alapot, melyre építhetünk: a *jellemesség- és megbízhatóságot*. Ezek nélkül a székely-mentés ügye az olyan gyógykezeléshez hasonlít, mint a mikor egy himlős betegnél az egyes kiütéseket egyenként, külön-külön vennék kezelés alá.

(c) A *tanítás és oktatással* kapcsolatban megemlíteném tartom, az *asszonyok szellemi nevelését* is, éppen a haladás okáért.

Idejét multa az a székely felfogás, hogy elég ha az asszonynak annyi esze van, hogy mikor az eső esik, nem áll a csepegés alá. A létért való küzdelem harcában ma már nem elég. Sokkal több kell.

A székely asszonynak ugyancsak megvan az ő teendője. Azt már minden téren tapasztaltam, hogy a székely nem könnyen megy bele semmiféle dologba, vállalatba addig, míg az asszonnyal, meg a gyermekeivel, ha már azok nagyobbak, meg nem beszélgette.

Valamelyik szövetkezet alakításánál történt, hogy az atyafiakat szorgattam a taggyűjtő ív aláírására, midőn egyik jó kedélyű székely azt mondja: „Tiszteletes ur, hagyjon egy kis időt, mert otthon is meg kell mondjuk. Van olyan hely, ahol a »főkötő« nagyobb ura »sapkánál«, ott annak is kell az engedelmé.”

Azt is mondhatom, hogy egy korlátolt, szűk látókörű, értelmetlen asszony nagy akadályozó a haladásban, míg az értelmes, ügyes asszonyt „dicsérik a kapukban az ő cselekedetei”.

E téren a nevelés, a velők való foglalkozás a papnék, tanítónék és tanítónők nemes feladata lenne.

Ezeket „nőegylet” keretében lehet véghez vinni.

A gyermeknevelés, szülői teendők, házi és gazdasszonyi teendők képezhetik a megbeszélés tárgyát.

Hogy a mai székely asszony, a gazdasszonyi teendők közül a főzésben híres volna, nem állíthatom.

Nem a „cifra uri ételeket értem”, hanem az egyszerű házi ételek izletes előállításában sem remekelnek. Vannak a kik izletesen főznek, de a nagy átlag nem.

Ugy látszik a pesti, a brassói és más városi szolgálatokban, székely leányaink sem a főzés mesterségét nem tanulják meg, sem pénzt nem gyűjtenek, ellenben könnyen divathölgyé válnak.

(Folyt. köv.)

(Homoródszentpál)

Ürmösi József

Kézdivásárhely katonai multja.

Kézdivásárhely város képviselő-testülete a honvédlaktanya ügyében memorandumot küldött a honvédelemügyi miniszterhez és ebben a város és vidékének katonai multját így vázolja:

„Távol van tőlünk, hogy a magyar hadügy vezetőjének mi akarnók figyelmét a stratégiai szempontokra felhívni, de a laikusnak is szabad tisztelettel rámutatni arra, hogy Kézdivásárhely Magyarországnak legkeletibb fekvésű városa, a legkeletibb határátjáró: az ojtózi szoros kapujában, ahonnan az Oroszország és a Balkán közötti összekötő terület; a Dunatorkolat vidéke legközelebb érhető el és így egy keletfelőli támadás ezen a ponton éri Erdélyt legközelebb, mint a mi csapataink is innen vezethetők leggyorsabban a Dunatorkolathoz, ahol Kelet-Európa három nagy ország útja, a fekete-tengeri, a dunai és a szárazföldi Galacznál találkoznak.

A hadtörténelem tanúsága szerint is, kétezer esztendő óta, Erdélytől Keletfelé az Ojtózi-szoros volt mindig a hadak útja. Itt ment ki a római hadi út a Fekete-tengerhez, itt tört be és vonult vissza az 1241-beli tatárjárás Kadán-féle serege, itt jártak királyaink (Nagy Lajos, Mátyás) és erdélyi fejedelmek seregei Kelet felé, itt ütöttek be a krimi tatár és moldvai betűtéseket, itt ment ki 1849-ben Bem moldvai expedíciójára és itt ment ki 1854-ben a krimi háborúkor az osztrák figyelmű sereg, sőt az Oroszországnak a Balkánra vonulását elvágni akaró 1878-i „székely puccs” is innen tervezett.

Mióta Erdélyben állandó területiális hadsereg létezik, azóta Kézdivásárhely mindig is állandóan katonai állomás volt; 1763-tól 1849-ig a II. székely határőr gyalogezred székhelye és kadétiskolája volt itt. 1849-től 1867-ig, az abszolút korszakban különböző idegen csapatok testek állomásoztak itten, 1868 óta pedig egy honvédszászlóalj.

150 év óta van tehát a katonai intézménnyel ez a város összefonva, meleg és nagyartartott tradíciók fűződnek a katonasághoz; hiszen városunk cimere is éppen az a honvéd ágyu, amelyet itt, az „ágyu-öntő városban” öntöttek apáink.

Lelkünk minden érzésével ragaszkodunk régi „katonavárosi” multunk utolsó maradványához, az itteni honvédszászlóalj továbbra is marasztalásához és készek vagyunk ezért megtenni, amit megtehetünk.

Képviseelőválasztók kik lehetnek?

Az 1913. évi XIV. t. c. nagyjában már ez évi május 4-én (15. §) életbe lép.

E fontos törvényről a legszükségesebb tájékoztatásokat közérdekből, minden politikai vonatkozás és színezet nélkül, közöljük az alábbiakban — Megyaszy Mihály székely testvérünk népies leírása nyomán:

A választók összeírása már ez új törvény alapján vitetik keresztül s az május 16-tól május 31-ig minden jegyzői hivatalban közszemlére kitéendő és lemásolható.

A névsort tulajdonképpen a vármegyei 28 tagu központi választmány állítja össze, de az előmunkálathoz, a névsortervezetet a szavazó köröknél (2—3 falura) külön kinevezett 4 tagu összeíró küldöttség készíti el a jegyzővel, rendszeresen március 15-ikétől kezdődőleg.

E munkát idejét ki kell dobolni s ott mindeki megjelenhetik, sőt nagyon is jól teszi, ha megjelenik és bemutatja bizonyítékait, melyek alapján követeli a névsorba való fölvételét (43 §)

Azonban ne vágjunk a dolgok elébe. Térjünk a legérdekesebb, izgatóbb részére: vajon ki lehet választó?

Választó csak férfi lehet a tanult ember 24 éves, a gazdaember 30 éves korában.

Aki ez évben betölti a 30 évet, az olyat is be kell írni (45 §) választónak.

Ezt igazolni kell. De jó tudni azt is, hogy e dolognál bélyegmentesen megy minden.

Keresztlevél, iskolai bizonyítvány, vagy más hivatalos irat is jó e célra, ha abból kibetűzhető az illető születési ideje.

Okvetlen fölveendő az új névsorba az is, ki a tavaly benne volt, ha nincs is 30 éves.

Az újaknál — a 30 éven kívül — állandó lakhely is kell legyen, bár a 11. § szerint olyan is lehet választó, ki választójogos apjával, apósával, nagybátyjával közös háztartásban él s az öregnek állandó segítője a gazdaságnál, az iparnál, vagy bármely vállalatnál.

A ki a gimnáziumot vagy más ilyen iskolát végig járta — az olyan 24 éves korban, egy fillér adó, sőt lakás nélkül is választó.

Nehezebb a sora a 6 elemi osztályosnak, még nehezebb, a ki 6 elemi osztályt sem járt és legnehezebb, a ki írni-olvasni sem tud, mert ez csakis 40 korona egyenes adó (föld, ház, tőkekamat, keresetadó) után nyeri meg a választói jogot.

Az adónál a kiróvás az irányadó s a ki hátrálékban van, az is fölveendő.

Aki 6 elemi osztályt, vagy ezzel egyenlő értékű más iskolát végzett,

annak elég 2 korona egyenes adó is, vagy ha önálló ipara, kereskedése van; ha valamely ipari üzletnél, vállalatnál (pl. iparos, boltos, segéd) 1 nap óta is, de alkalmazva van, természetesen nem mint napszámos, már szintén választó.

Ha azonban a 6 elemi osztály elvégzését igazolni nem tudja, akkor iparostanonc bizonyítványt kell bemutatson, vagy pedig azt igazolni, hogy az utolsó 5 évből hármat ugyanazon ipari szakmában töltött el, pl. 3 évig mindig szövő, fűrészgári felügyelő, asztalos segéd stb. volt.

A nagyobb gazdánál lakó tisztartók, udvar-bírók, kik nem épen testi munkára vannak, ha 1 nap óta is fölfogadva, ugyancsak beírandók.

Itt természetesen meg lehet vizsgálni, vajon csakugyan kell-e az illető birtokra és hány ilyen alkalmazott (11. §)?

Még a cseléd is lehet választó, ha hű és becsületes és ugyanannál a gazdánál egy évnél nem nagyobb megszakítással legalább 3 éve lakik és 6 elemi osztályt tanult; ha nincs erről bizonyítványa, de tud írni-olvasni, akkor 5 évi egy gazdánál való szolgálat után nyeri azt el.

Ha a választóval 80 éves, 6 osztályt kijárt vagy írni-olvasni tudó, a gazdaságnál stb. segítő családtag lakik — az ilyen választó; katonaságnál, csendőrségnél, a kik altisztek voltak, — szintén jogosultak, még ha 6 osztályt nem végeztek is. A kik nem tudják igazolni a 6 elemi osztály elvégzését, azokra nézve bizony megzorítottatott a jog elnyerése.

A ki írni-olvasni tud, de 6 osztályt nem járt, 20 korona egyenes adó után vehető be a listába; ha az ilyen önálló ipart, vagy kereskedést üz, meg 1 állandó segédmunkása is legyen, vagy akár egy adónemből 10 koronával kell megróva legyen s csak így kérheti fölvételét.

Ime röviden és egyszerűen ismertette az új törvény lényege.

Törvény az osztatlan közös legelőről. A földmívelési miniszter az osztatlan közös legelőről szóló 1913. évi X. t. c. életbelépésének idejéül 1914. május 1-ső napját tűzte ki. A hivatalos lap már közölte a törvénycikk végrehajtása tárgyában kiadott terjedelmes rendeletet. Ugyanis a törvény elrendeli, hogy az osztatlan közös legelőben részes felek jószágainak megfelelő rendelkezésével a közös legelők hasznosítása, a legelőben részes birtokosság állattenyésztési és gazdálkodási érdekeinek előmozdítása céljából társulatot kell alakítani és a törvény végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendelet a társulatok miként való megalakításának módjait és eszközeit írja elő.

Bátor beszéd, — igaz szó!

— A sajtó és a magánérdek. —

(Az „Erdővidék” mondja, mi is aláírjuk.)

A néhány nappal ezelőtt életbe léptetett új sajtótörvény, mely újabb anyagi és erkölcsi terheken kívül még fokozottabb felelősséget is rótt úgy a hivatásos hírlapírói karra, mint a lapientartókra, rég vajdó kérdéseket tett aktuálissá a vidéken.

A közönség ugyanis ferde világlátásban látja a helyi magánérdekeket és a helyi sajtónak hivatását, szerepét. Nem tudja vagy nem akarja belátni azt, ami nyilvánvaló tény: t. i. hogy egy lap előállítás, kinyomtatása és adminisztrációja pénzbe kerül; ahhoz megfizetett munka, gép, festék, papíros, hajtóerő, hírlapbéllyeg, bérlethelyiség, betűszedő, gépmester és más egyéb munkaerő szükséges és hogy mindez sok pénzbe kerül.

A vidéki lapoktól a vidéki közönség nagy része általában ingyen kíván, sőt követel sok olyan szolgálatot, melyet a fővárosi lapok tarifa szerint már régen megfizettetnek maguknak.

Vegyük egy kicsi esetet, mely azonban a vidéki állapotoknak hűséges tükröképét mutatja. Valamely egyesület vagy társaság mulatságot rendez. A rendezőség bért fizet a tulajdonosnak, ahol a mulatságot tartja. Fizet, mint a köles a szereplőknek, ha azok hivatásos előadók. Fizet a zenekarnak, mely a játékból él. Nem kívánja ingyen a kárpitos munkáját, valamint azon sem ütközik meg, hogy a község az engedélydíjjal, az állam pedig bélyegével szintén megadózta a jótékony mulatságok jóvedelmét. Viszont a közönség is természetesen találja, hogy a mulatság kiadásainak fedezésére tőle díjat szedjenek.

Szóval: mindenért fizetnek, mindent megfizettetnek, csupán egyetlen dolgot kívánnak ingyen: hogy a lapok he'eken át minden ellenszolgáltatás nélkül, vagy legjobb esetben egy tiszteletjegy fejében csódotssenek publikumot a mulatság részére. Végül pedig azt is elvárják a laptól, hogy a szereplőket díjmentesen agyondicsérje s a jelen voltak és a felülfizetők névsorának közlésére hasáboakat áldozzon abból a lapból, amelynek megjelenése egy vagyonba kerül.

Hát, kérjük alásan, azt Ő felsége megteheti, hogy díjmentesen osztogasson kiténtetéseket (habár a királyi kiténtetések legtöbbször van ára), de a lapok nem. Ha a rendezők megfizetik a helyiséget, a díszítést, a szereplőket stb., miért kívánnak ingyenszolgálatot éppen csak a laptól, mely nem rózsabokorban születik a világra, hanem igen drága gépeken keresztül?!

Házasságkötéseknél fizetnek a papnak, fogyasztási adók alakjában az államnak, csupán a laptól várják

el, hogy ajándékba adjon betűt, papírost, festéket, munkaerőt a himen-hir publikálásához — Gyászseteknél okvetlen elvárják, hogy az elhunyt egyénről a lap megemlékezzék s ezt ugyancsak a sajtó kötelességének szeretnék feltüntetni, míg a sajtó támogatása iránti kötelesség fölött oly könnyen elsiklanak. — Gyászlapok nyomattatásáról dehogy gondoskodnának az illető lapnyomdájának támogatása céljából. (Inkább ezt is a temetk. intézetek nyelik el — percentért. Szedőgyerek). Sőt — mint sok példa mutatja — előfordul az is, hogy a meghívók nyomattatását idegen helyen eszközöltetik, — a nemzetgazdasági kérdés mellőzésevel — nehogy a pénz valamilyen idehaza maradjon: hanem azért a mellőzött nyomda lapjától a „közérdek” szent nevében szivességet kívánnak — potyára.

De hány más efféle dolgot tudnánk még fölemlíteni, mikor a közönség — éppenséggel nem a közre tartozó — magánügyben, magánérdekek szolgálatában kívánja, követeli a sajtó ingyenes munkáját. Hiszen ingyenes munkát amugy is tülön-tül sokat végez a sajtó, mert eszeágában sincs díjaztatni rengeteg olyan közleményt, amelyből valakinek vagy valakiknek hasznuk van ugyan, de némi kis közérdek is szerepel az ügyben.

Olyan dolgokban azonban, amelyekben mindenért fizetnek és mindent megfizetnek, amikor erkölcsi vagy anyagi hasznat várnak a lapközleménytől, amikor magánérdekről van szó, ne kívánnjon a laptól senki se ingyenes munkát, — ne tévesztse a közönség szem elől, hogy a lapot önzetlenül, nemes idealizmussal megírni lehet ugyan, de kinyomtatni nem!...

A fő elv pedig legyen ez: Ha valakinek vagy valakiknek nyílt vagy titkos ellenségei vagyunk, akkor ne kívánjunk ellenségünkötől szivességeket, viszont ha szivességet várnunk és igénylünk a laptól: támogatassuk is ezt a sajtót, mikor erre módunk és alkalmunk van. — nos.

Volt egy ország.

Volt egy ország valamikor régente, Határait három tenger öntözte. Egy van még csak s irigyelik ezt is már. Mind azt mondják a gonoszok: (Isten átka szálljon rájuk) A magyarnak ez is kár.

Volt egy ország valamikor réges-rég, Egyet akart mind a nagyur, mind a nép Egyenlő és szabad volt ott mindenki, De mióta tivornyázik, Rongyoskodik, ázik, fázik, Vége, vége már neki.

Volt egy ország valamikor, hajdanta, Boldog volt ott a gazda és a szolga, Szerették és megbecsülték ők egymást Hej! de ma már más a nézet Meghalt a hit, a szeretet S nem hallni mást: káromlást.

Lesz egy ország nem is olyan sokára, Ha hallgattok vezetőitök szavára, S minden ember, ha igazán s hön érez, S ragaszkodik földhöz, röghöz S sorakozik a küzdőkörhöz, Magyarország nem volt hanem lesz, lesz, lesz! (Buzaháza.) P. Szentmártoni Bálint.

SZÉKELY GAZDA.

Melyik tojás marad meg legtovább? A tojás-eltartását csak a meleg nyári hónapok zavarják meg, amennyiben a tojások a melegtől fejlődésnek, likelésnek indulnak. Miután pedig a tojást érő meleg változó foku, a fejlődés is bizonytalan menetű, sőt többnyire meg is szakad, miáltal a tojás sárgája romlásnak indul, vagyis a tojás megzápul.

A tojásmegromlás ellen a tojáskereskedők úgy védekeznek, hogy a tojást bevonják olaj- vagy parafin-anyaggal vagy mésztejjel bekenik, nehogy a tojáshíjon át levegő bejusson a tojásba. Ilyformán levegő nélkül a tojás fejlődése csak bizonyos fokig indul meg s azután pihen.

A lefojtott tojás azonban nem oly jó ízű, mint a rendes állapotú, azért a háztartásban kerülnek a tojás konzerválását, hanem a tapasztalat szerint a nyári hónapokban a tojást hideg helyen tartják, miáltal az friss marad.

Legujabban franciaországi baromfitenyésztő telepen kísérleteket tettek a tojás eltartása ügyében és teljesen új eljárással óvják meg a tojás nyári föntartását. Ugyanis azt tapasztalták, hogy ha a tojás nem volt megtermékenyítve, akkor minden változás nélkül megmaradt a július, augusztusi és szeptemberi melegekben is minden konzerválás nélkül. Tehát nem kell egyebet tenni, ha sokáig (egy-két évig) megmaradó friss tojást akarunk nyerni, mint a tojás termékenyítését meg kell gátolni, vagyis a tyukokat el kell különíteni a kakastól, vagy egyáltalában kakas nélkül kell őket tartani.

Persze a meg nem termékenyített tojásokat tenyésztésre nem lehet használni, csupán csak táplálkozásra.

Ilyformán a baromfitenyésztésben kétféle tojásról lehet szó: megtermékenyített és terméketlen tojásról.

Különböztetést már eddig is tapasztalták, hogy oly tyukok tojásai, melyeknek kakasa igen vén, kiköltésre nem alkalmasak. Másrészt a július és augusztusban tojt tojások kevésbé kelnek ki, mint más hónapokban tojt tojások. Mert oly hónapokban, melyekben a kakas kevésbé érintkezik a tyukokkal, abban a tojások terméketlenek maradnak és így hosszú idejű eltevésre igen alkalmasak. Egyszóval a kakas nélküli tojások a legtartósabbak.

A drótféreg ellen. Minthogy a drótféreg, drótkukac több évig él a föld alatt s ott a gyökereket rága, magától éretődik, ha nagy számban ellepi a veteményt, akkor oly kárt tesz, hogy felér egy természeti csapással. Ellene a legcélszerűbb védelem a talajt késő őszkor felforgatni és poralaku mésszel behinteni. Egy hold területre legalább 5—6 mm. mészszerűség. A meszes talajt a drótkukac nem kedveli és a felületen bujkál. Ilyenkor háziszár-

nyasokkal irthatjuk. A konyhakertekben alkalmas még a vetemény között salátapalántát ültetni, mivel a drótkukac igen kedveli a saláta gyökerét. Valamennyi drótkukac a saláta gyökerét támadja meg, amit a fonnyadáson észre is lehet venni. Kora reggel vagy alkonyatkor célszerű a salátás veteményágyakat, valamint a salátával kevert ágyakat átvizsgálni és ahol egy fonnyadt saláta mutatkozik, azt tövestől földdel együtt kiemeljük, mert rajta megtaláljuk a drótférget, melyet azután megsemmisíthetünk. Erre a munkára gyermekmunkások is alkalmasak, miáltal az irtási napdíj kisebb, mintha felnőttekkel végeztetjük a munkát.

Az állati gyógyszerek használatának korlátozása. Ghylány Imre báró földmívelésügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben kétszáz korona büntetés terhe mellett megtiltja a mezőgazdasági állatok tulajdonosainak, hogy állati betegségek ellen óvó, vagy gyógyítási célokra szülő gyógymódokat és gyógyszereket engedély nélkül, avagy állatorvos közreműködése nélkül használjanak.

Nemzetközi méhészeti vándorgyűlés és kiállítás Pozsonyban. A magyar, német és osztrák méhészek július 25—30. napján tartják meg ideai vándorgyűlésüket és kiállításukat Pozsonyban. A magyar királyi államvasutak, a kassa—oderbergi, déli, győr—sopron—ebenfurti vasutak utazási kedvezményt adnak a Pozsonyba utazó méhészeknek, kik nemcsak Magyarországon, de Ausztriában és Németországban is erősen készülődnek a pozsonyi méhésznapi napokra. Kiállításon bemutatásra kerülnek élő méhek, méhtermények, lépes- és pergetett mézféleségek, viaszkeszitmények, mülép, mézbor, mézecet, mézeskalács, kaptárok, kassok, ducok, méhészeti eszközök, képek, rajzok, mézelőnövények s általában mindaz, ami az okszerű méhészkedéssel összefüggésbe hozható. A rendezőbizottság lépéseket tesz, hogy a kiállításra felküldendő tárgyak mérsékelt díjak mellett legyenek szállíthatók. Bejelentő-lapokért és egyéb fölvilágosításért Valló János (Pozsony, Duna-utca 26. II.) méhészeti szaktanítóhoz kell fordulni.

A közlegelők kérdésének rendezése terén földmívelésügyi kormányunk egyre nagyobb eredményeket ér el. A mozgalom megindítása óta a hatszázat meghaladja azoknak a községeknek a száma, ahol a közbirtokosság, legelőtársaság, vagy maga a község a közlegelőnek jókarban helyezésére rendszeres tevékenységet végzett. Maga a földmívelésügyi kormány háromszázezer korona államsegélyt engedélyezett a közlegelők jókarba helyezésére és ezen az összegben a múlt évben utak, itatók, vízgyűjtők, istállók stb. épültek. A jelzett államsegély mellett a községek is jelemtékeny összeget áldoztak a közlegelők rendezésére.

Művészek.

A magyar művészi kultúra és a jó magyar hírnév érdekében írjuk e sorokat. Egy nemzet kultúrnívójának egyedüli kritériuma, hogy művészeit mennyire tudja megbecsülni. Egy nemzetnek alig lehet nagyobb szégyene, mintha művészei nyomorognak. S a magyar társadalomnak valóban oka lehet egy kis lelki furdalásra, mert a magyar művész világtípusa a művelt proletárnak.

Érdekes, magasztos a művész hivatása, de szomo.u. Zsold nélkül emberfeletti véráldozattal szorgálják a kulturát s veszteglő sorsukat az állam nem hajlandó kiköszönteni a kátyuból. A társadalom hivatása tehát enyhíteni a művész-nyomort.

Nagy fontosságú célt óhajtanak megvalósítani s hogy ez valóra válhasson, nem elegendő a csendes, dicsőretet érdemlő munkásságuk!

A Nemzeti Szalon, melynek Andrássy Gyula gróf az elnöke, engedélyt kapott arra, hogy a művészi segély- és nyugdíjalap javára sorsjátékot rendezzen. A munkálatok már folynak is Molnár Viktor nyugalmazott államtitkár vezetése alatt, s napról napra közeledik a húzás ideje: 1914. május hó 15-ike.

A Nemzeti Szalon igazgatósága arra kéri fel a nagy közönséget, hogy aki a címére küldött sorsjegyek árát még nem küldte volna be, úgy annak a nemes cél érdekében legyen szíves eleget tenni. Azzal is szolgálatot tesz az ügynek, ha a sorsjegyekért járó összeget nem állna módjába beküldeni, hogy azokat portómentesen küldje vissza a Nemzeti Szalon sorsjáték irodájába. Mert minden visszatartott s ki nem fizetett sorsjegy 1 koronával károsítja meg a leghumánusabb alapot.

A Nemzeti Szalon ajándékban is részesíti azokat, akik a magyar művészek érdekében fáradoznak. Az eladott sorsjegyek arányában eredeti festményeket, szobrokat, művészi himzésű párnákat, avagy diszes albumot ad a Nemzeti Szalon kiállításából. Ezen célból egy levelező-lapon is elég a központi irodához fordulni Budapest, V. Erzsébettér 15. Mindnyájunknak van egy kedvenc művésze, mindnyájunknak szereztek már gyönyörűséget a szín, vonal és plasztika zsenijeit. Ajándékozzuk hát meg őket kis jó szívvel, fáradsággal! Ők, akik szívük minden melegét, lelkük minden lángolását nekünk adják, megérdemlik, hogy egyszer mi is tegyük értük valamit.

HIREK.

— Az agyagfalvi székelyemlék ügye iránt érdeklődtünk egyik székely testvérünk felhívása folytán. Kérdezősködésünkre Gál József, a székelyudvarhelyi állami kő- és agyagipari szakiskola igazgatója kijelentette, hogy az iskola az emlékmű elkészítéséhez már hozzáfogott s valószínűleg ez év végére készen lesz. Az emlékbizottság elnöke: Soó Gáspár főgimn. nyug. igazgató.

— Székely jelzalog bank. Milyen szép három szó s hogy tetté váljék, az Csiktől függ. A csikvármegyei újságok vitatkozást kezdtek a második Vigadó ügyében. Ezt a vitát most igen helyes és okos utra terelte a „Csiki Lapok”. Felvette azt az égetően szükséges eszmét, hogy a magán-javak három milliójából, a közbirtokosságok 1—2 milliójával s a Szent Péter egyházmegye fél millió alaptőkével rendelkező pénztintézetével és más vagyoni javakkal létesítsenek 4—5 millióos vármegyei pénztintézetet. Ha a csiki székely vezérek ezt a helyes, hazafias és mindenképp nagy horderejű eszmét okosan, bölcsen megvalósítják, megérdemlik, hogy mindenki kalapot emeljen előttük. Nagy érdeklődéssel kísérjük a további fejleményeket. Félre a személyes érdekekkel! Dolgozzunk a közért, mely mindnyájunk legsajátabb érdeke!

— Kitüntetett esperes. A király Menyhárt András kecsatkisfaludi ref. lelkész, tb. esperes hosszas és a népre áldásos lelkészi működésének elismerésül a III-ad osztályú vas-koronarend adományozásával tüntette ki. E hó 23-án d. u. 1 órakor a kitüntetett tiszteletére Székelyudvarhelyt, a Budapest-szállóban diszebed volt, amelyen sok elismeréssel adóztak a kitüntetettnek.

— Kossuth-szobor. A kézdí-vásárhelyi Kossuth-szobor alapjára gyűlt vagyont a kézdí-vásárhelyi Kaszino kezeli. Az alap összege 1913. dec. 31-én 13,320 K 22 f volt. Az utóbbi években az évi gyarapodás ezer korona körül van. Miután azonban 20—25 ezer korona szükséges, így még néhány év eltelik, míg a szobor felállítható lesz.

— Kitüntetett bíró. A király Jeremiás János, Szováta község bírájának, több emberélet megmentéseért az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Székely tárgyú képek és szobrok jutalmazása. A Székely Egyesület ötszáz koronát tűzött ki a Mőcsarnokban vagy a Nemzeti Szalonban ez év folyamán kiállított s a legjobbnak ítélt székely tárgyú festménynek vagy szobornak megjutalmazására. Az egyesület a díjat az év végén adja ki. A következő évben ugyancsak székely tárgyú irodalmi műnek adja ki a díjat.

— **Meggondolatlan Akadémia.** Országsszerle mélységes felháborodást keltett a Magyar Tudományos Akadémia „meggondolatlansága”, melynek szégyenbélyegét minden igaz magyar szívében érzi s a melyet az E. M. K. E. vasárnapi közgyűlésén *Posta* Béla indítványára, a következő módon fejezett ki:

Kimondja az Erdélyi Magyar Köz-mívelődési Egyesület, hogy mély fájdalommal vett hírt arról, hogy akadt egy ember, akit a magyar haza szült, a ki dicső emlékü fejedelmünkről, II. Rákóczi Ferencről, arról a fejedelmünkről, a ki egész felkét, egész életét, minden vagyonát önzetlenül hazája boldogítására és nemzete megerősítésére áldozta föl, a ki hazájáért, mint bujdosó, számkivetve halt meg, aki nemzetünk szívében nemcsak mint a honszeretnek utólréhetetlen példája él, de úgy is, mint az emberi nemesség és a fejedelmi nagyság eszményi megtestesülése, olyan könyvet írt, amely nemzeti multunk e fényes alakját torzképekben állítja elénk és ezzel nemcsak a nemzet kegyeletét sérti, nemcsak a nemzet erkölcsi erőit pusztítja, de egyuttal a történelmi hűség ellen is sulyosan vét. Mély fájdalomnak kifejezését adva e felelett, nem csekélyebb szomorúsággal veszi tudomásul azt is, bármennyire nehezére esik is, hogy a Magyar Tudományos Akadémia elkövette azt a súlyos meggondolatlanságot, hogy ennek a könyvnek megjelenésére alkalmat adott.

— **Virág—pázsit.** Ha módunkban állana, magas jutalmakat tűznénk ki a legszebb virágos erkélyek és ablakok jutalmazására, de mert ehhez nincs meg a módunk, az illetékesek jó izléséhez apellálunk ama biztos reményben, hogy kérésünknek meg lesz a kívánt fogantatja. Nem azért, mert mi kérjük, hanem magáért a szépért, a jóizlésért s a gyönyörűségért. Marosvásárhelyt mozgalom van arra, hogy az egyes lakások előtt alkalmas járda-szegélyeket maguk a tulajdonosok fümaggal pázsitosítsák és az utcai ablakokat virággal díszítsék. S ez igen helyes és okos dolog. Bár csak az összes székelyföldi városokban hasonló eljárás követné! Székelyudvarhelyt és más városokban is a virágos ablakok, erkélyek már nem ritkák. Csak az utcák és terek pázsitját kell megteremteni. Nehány fillér az egész. Ne sajnáljuk a szépért!

— **Hibás-e az Akadémia?** Egyesekből áll a család, családokból a falu és város, melyek együttesen vármegyét s a vármegyék országot alkotnak. A Magyar Tudományos Akadémia nem egyeseké, hanem a nemzeté. Ezt az intézményt, mint ilyent, nekünk lejártnunk nem szabad. A II. Rákóczi fejedelmet gyalázó könyvet az Akadémia költségén adták ki azok a tényleg „meggondolatlan” faktorok, akik magukra öltvén a tudós palástját és vissza-élve az Akadémia szent nevével, azt a bot-

ránkozások, megvetések áradatának tették ki. S mikor a nemzet háborog, szitkozódik, a jámbor „tudósok” megalapulva az Akadémiai tisztességes fogalmának árnyékában, — bölcseken hallgatnak. Az arra illetékesek ezzel szemben az Akadémia érdekében tennének, ha kihirdetnék azt, hogy közvetlenül ki vagy kik eszközölték az Akadémia palástja alatt a hírhedt Szegefü-féle könyv kiadását... Elvégre az intézmény nem szenvedhet egyesek „meggondolatlanságá”-ért. Feleljenek tehát a tettesek a nemzet ítélőszéke előtt és ne az Akadémia!...

— **A tordai Kulturház** részére id. báró vargyasi *Daniel* Gábor nyug. főispán Budapestről több kötetből álló családi történelmi munkájának egy példányát adományozta. Az érdekes irodalmi munkáért s a Kulturház létesítését üdvözlő meleg hangú levélért nyilvános köszönetet mond: *Harmath* Domokos igazgató.

— **Új vonat.** Május 1-én Marosvásárhely—Szászrégen között az ötödik vonatként is megindul, amely lehetővé teszi, hogy a szászrégeniek a marosvásárhelyi hangversenyeken és színházi előadásokon résztvehesenek s még azon este haza is utazzanak. E vonat este 10 ó. 51 p. kor indul Marosvásárhelyről Szászrégenre és onnan reggel 5 óra 10 perckor érkezik, hogy csatlakozást nyerjen Székelykocsárd felé.

— **Színészet.** *Heves* Béla szatmári színtársulata, mely most különösen jól van szervezve, május 3-án vonul be Marosvásárhelyre és előadásait 5-én fogja megkezdeni. — Gyergyószentmiklóson *Szabados* László színtársulata tart husvét óta előadásokat — a közönség teljes meglepedésére. — Tordán pedig *Neményi* Lipót kezdte meg működését szombaton a „Katonadolog” c. operettel.

— **Udvarhelyvármegye** törvényhatósági bizottsága tavaszi rendes közgyűlését e hó 27-én d. e. 9 órakor *Ugron* János főispán elnöklésével fogja megtartani Székelyudvarhelyt. A főtárgysorozat 405 pontból áll s azon a fontosabb közérdekű előterjesztések között van a kivándorlás csökkentése céljából teendő intézkedések megtétele és kivándorlási bizottság alakítása. Továbbá községi takarékpénztárak és békebiróságok létesítése, a homoródvölgyi h. é. vasut előmunkálati engedélyezésének törzsrésztvény hozzájárulás megszavazása, a székelyudvarhely—csikgyimesi vasutvonal előmunkálatainak megkezdése.

— **Köz-mívelődési Egyesület** létesült Marosvásárhelyt különböző szakosztályokkal. A működvelő osztály már nagy sikerrel dolgozik. Közlebből színtre hozta a „Páholy” c. bohózatot, majd a „Lili” c. énekes vígjátékot. Tervbe vette, hogy időszaki kiállításokat is rendez, matinéket, tanfolyamokat tart, évkönyvet, lapot ad ki s így egy magyar talajba ültetett, de angol min-

táju és alaposságu intézmény, az ugynevezett népegyetem kezd meg áldásos, nemes életét és működését a föllendült, amerikai elevenségű székely fővárosban.

— **Híres művész halála.** Ma, amikor oly kevés az igazán jó házi-asszony, nem tartjuk feleslegesnek megemlékezni a tordai művésznőről, akit az „Aranyosvidék” lapársunk így sirat: „Ki ne ismerte volna őt, — „Anna néni” népszerű néven emlegetett öreg nénit, ki mint a Vallásszabadságtér (Jósika udvaron) levő mészárosok vendéglőjének kezelője öregeknek és fiataloknak egyaránt becézett „Anna néni” volt. Messze földön híres volt kiváló főzőképességéről, jó magyaros konyhájáról, melyet minden hymnuszál ékebben dicsérték az ő konyhatudományának kitűnőségei: a töltött káposzta, rostélyos, flekken és minden ételek koronája, gurmandok kincse: a mészáros tokány. Oly izletesen, oly kitűnően talán senki sem tudta készíteni e jó tordai különlegességet, mint Anna néni és a vendéglő élénk frekvenciájának nagy mértékben a kitűnő konyha volt az oka. Megütődve szemléltük a napokban a gyászt hirdető fekete drapériákat az antik Jósika kapun. Zeneszó helyett sirás és szomorú, halk beszéd volt hallható a vendéglő telkén. Minden a halál vendéglőjének panasza: „Meghalt Anna néni... Meghalt Zalányi Anna.”

Tehát meghalt egy igazi művész, aki valódi hivatással töltötte be nehéz feladatát 72 éves koráig. Mert ne tessék orrot fintorgatni és jelentősen köhécselni! Szó, ami szó — a házi-asszonyok művészetét semmi mással pótolni, helyettesíteni nem lehet... Aki pedig úgy főz, mint a boldogult „Anna néni” Tordán, az nagyon is megérdemli a művész névet.

— **Olcsó a villamosáram** Szászrégen városban. Az egységárat hektóvatt-óránként 2 fillérre szállították le. Székelyudvarhelyt világításért 6 f. ipari erőhajtásért 3 fillér az áram. Csikszerezében pedig 10 fillért fizetnek.

— **A Tordai Székely Társaság** ez évi rendes közgyűlését folyó hó 18-án a Kulturház emeleti nagytermében tartotta meg. Vajjon a Csik- és Udvarhely-vármegyékben alakult Székely Társaságok mikor gyűleseznek? Erről hallgat a krónika. Az illetékesek jól tennék, ha új életet lehelnének az alvó intézménybe, mely a vezérek bágyadtsága miatt merült mélységes álomba. Ha pedig tenni nem akarnak vagy nem tudnak, akkor is hívják össze — legalább a feloszlást kimondó közgyűlést. Ez — úgy hisszük — egyenesen kötelesség.

— **Kaszinó-közgyűlés.** A kézdivásárhelyi Kaszinó Dr. Vargha Béla elnök vezetésével tartott közgyűlésen Tóth Balázs titkár terjesztette elő jelentését, melyért Dr. Diénes Ödön alelnök indítványára jegyzőkönyvi köszönetet s elismerést szavaztak.

Dr. Petrovsky György gazda jelentését az elnök ismertette. Szabó Ödön pénztárnok úgy a Kaszinó, mint a Kossuth-szobor alapjáról beszámolt. Nagy István Lázár számvizsgáló javaslatára a felmentvényt és elnök indítványára úgy a gazdának, mint a pénztárnoknak köszönetet mondtak. A választmány is újból alakult. Rendes tagok: Benkő István, Dr. Dávid János, Dr. Imreh Samu, Dr. Lukács Vilmos, Nagy Dénes, Révész Ciri, Székely János, Ungur Péter, pótagok: Dr. Dávid István, Petke Gyula. Az indítványok során Dr. Asbóth Viktor és Biró Lajos tagok indítványára a Szegefü-féle Rákóczit gyalázó könyv megbélyegzését egyhangulag kimondották. Dr. Török Andor polgármester egyedül nem vett részt a szavazásban, miután a könyvet nem olvasta.

— **Orvosnői kinevezés.** Dr. *Ujfalussy* Dezső, Szabolcs vármegye főispánja, a megüresedett orvos állásra Dr. *Kolumbán* Mária tordai köz-kórházi segédorvost nevezte ki.

— **A szociálizmus és a vallás** címmel, *Ürmösi* József homoródszentpáli unitárius lelkészétől, Kókai Lajos könyvkereskedőtől (Budapest, IV. Károly-u. 1.) bizományában egy öt és negyedíves füzet jelent meg. Az ára 1 korona s kapható lapunk kiadóhivatalának könyvesboltjában is; 1 K 10 f. előzetes beküldése mellett postán bérmentesen.

— **Gyalog a vízen** is tud már járni a „nimöt” — vizicipőben. Három munkheni a Khiemi tavon kelt át és a 20 kilométeres utat 4 és egy negyed óra alatt tették meg. Ez utasok Keiler József fürdőmester Schnabl pionér-altsz. és Dietrich fényképész voltak. A fürdőmester tavaly nyáron az Izar és az Inn folyón, Munkhentől Passzaug ment föl. Most pedig már társakat is vitt magával.

— **A Székelyföld és székely nagyjaink** címmel Dr. Péter János kézdivásárhelyi főgimn. igazgató szerkesztésében, több székelyföldi tanár közreműködésével egy vaskos kötet fog megjelenni *Turóci* István könyvnyomdájában Kézdivásárhelyt. E vállalat felöleli a székely vármegyék történetét és földrajzát, valamint a Székelyföld mindama kiváló jeleseit, akiknek élete alkalmas a hazafiúi érzés ápolására és ébresztésére. Előjegyzéseket elfogad a kiadó.

— **Az Apolló nagy mozgóban** Székelyudvarhelyt, „Budapest”-szálló, ma (vasárnap) bemutatásra kerül Csepregi Ferenc kitűnő színjátéka „A sárga csikó”. Ez az első magyar népszínmű, melyet filmre alkalmaztak. A nagyszerű darab mindenütt diadalt aratott és országsszerle a legszebb újdonság. Igazán méltánylást érdemel az Apolló mozgóképvállalat tulajdonosa, hogy e nagyszerű újdonságot közönségünknek kitűnő képvetítésével bemutatja. Ma délután és este is „A sárga csikó” kerül bemutatásra.

— **Esküvő.** Stemmer Viktor székelyudvarhely-járási irodaségétiszt e hó 26-án esküszik örök hűséget Frank Rózsikának, Frank Nándor sörgyáros leányának Székelyudvarhelyt.

— **Szeike-fürdő** e hó 30-án megnyílik s úgy a meleg, mint a hideg fürdő a közönség rendelkezésére áll. Ez évben már az ország minden részéből sokan fognak e páratlan gyógyhatású fürdőn nyaralni.

— **Konyha- és gyümölcskertészeti** irányú, önálló szaktanítós gazdasági népiskola szervezésén dolgozik a vezetőség Székelyudvarhelyt. Ugron János főispán helyes értékét igazolja, ha e feltétlenül szükséges intézmény mielőbb megvalósul a Dicsőszentmártonba áttelepített értékes gyümölcsfa-iskola pótlására.

— **A székely kamara** e hó 29-én d. u. 3 órakor teljes ülést tart Marosvásárhelyt.

Méhészeti tanfolyam lesz május 6-tól 25-ig erdélyrészi kisgazdák részére Marosvásárhelyt. Napi 2 K ellátási segélyt s távol lakó szegény orsuaik utiköltséget is kapnak. Bélyegmentes kérvények a székely kirendeltséghez címezve azonnal benyújtandók.

— **Jubiláló egyesület.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés fennállásának 10 éves fordulója alkalmából ez évi május 3-án Budapesten (V. Rudolf-rakpart 9 sz.) jubiláris diszközgyűlést és ezzel kapcsolatosan május 4. és 5. napjain országos kereskedelmi kongresszust rendez, a melyre a székelyföldi kamarát is meghívta. A kamarai tagok kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolványt kapnak, ha e hó 27-ig részvételüket bejelentik a keresk. és iparkamarához Marosvásárhelyt.

— **Tüzeset.** Székelyfancsal községben e hó 20-án este 8—9 óra között Sebestyén József községi bíró és László János földmíves háza s összes gazdasági épülete leégett. Az istállóban 12 marha égett benn. A tüzet éjjel 11 óra körül lokalizálták a segítségre sietett oroszhegyi, székelyszentkirályi, ülkei és székelyszenttamási tűzoltókkal.

— **Felnőttek vizsgáztatása.** A képviselő-választói új törvény a többi között az ötödik és hatodik elemi iskolai osztály elvégzéséhez és az írni olvasni tudáshoz köti a választói jogosultságot. Azok, akik az elemi iskola hat osztályát elvégezték, bizonyítvánnyal kötelesek igazolni képesítésüket. A közigazgatási hatóság jegyzéket fog vezetni azokról, akiknek ilyen minősítésük van. Azok, akik nem tudják iskolai végzettségüket bizonyítvánnyal igazolni, de írni, olvasni tudnak, egy állandóan működő bizottság előtt vizsgázni fognak. A vizsgákra vonatkozó rendelet szerint — vizsgára minden huszonnegyedik évet betöltött magyar állampolgár jelentkezhetik. Az első ilyen vizsgát most májusban tartják; később minden esztendő februárjában. A felnőttek vizsgáján a jelentkezők öt sor nyomtatott szöveget fognak olvasni és két sort rnak diktálás után. Ha sikerrel áll-

ják ki a vizsgát, erről egyszersmindenkorra bizonyítványt kapnak. A vizsgáló-bizottság felerésze közigazgatási, másik fele tanügyi férfiakból fog kikerülni.

— **A városi szegény-ház** leégett Tordán. A város úgy fogja telépi eni, hogy az épület járványkórházzal is alkalmas legyen.

20-adik évfolyam. 20-adik évfolyam

SZÉKELYORSZÁG

(„Székely-Udvarhely”)

Csik-, Háromszék-, Marosföld-, Torda-aranyos- és Udvarhely-vármegyék pártoktól független, székely érdekű újsága a székelység előharcosa. Szerkeszti s kiadja BETEGH PÁL laptulajdonos. Előfizetési ára egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.

E nap

Szerda,
április hó

1

Hugó pk.

az új évnegyed kezdete. Ha előfizetése lejárt, siesen azt megújítani, hogy a „Székelyország” b. címere ezután is pontosan érkezék.

testvéri törekvés alapján, a nemzetföntartó elem boldogulásának forrásait feltárni, felszínen tartani a mult, jelen és jövő tárgyilagos, politikától mentes, szigorúan igazságos, szeretetteljes latolgatásával. — Aki igaz székely, aki magyar, részt kell vegyen e nemzetet védő nagy munkából!

Mutatószámot bárhova küld a „Székelyország” kiadóhivatala Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon sz. 15.

— **Ipari munkások jutalma.**

A székelyföldi kereskedelmi és iparkamarához 1914. évi május 31-ig Marosvásárhelyre benyújtandó kérvénnyel pályázhatnak munka-adójuk ajánlása mellett bélyegmentesen, a kamara kerületében illetékes, magyar honos ipari munkások, kik legalább 15 évig (tanoncévek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkánál egy évad teljes évnek vehető) ipari munkával foglalkoztak s évi keresetük összege 2000 koronát meg nem halad s akik ez idő alatt okmányokkal igazolhatólag kiváló szorgalmat és hűséget tanúsítottak. A jutalomdíj 100 K.

— **Rokkantak gyűlése.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése székelyudvarhelyi 138-ik fiokpénztárának Duka András kir. adóellenőr, fiokpénztára elnök vezetésével vasárnap volt az évi közgyűlése, melyben Benedek Géza pénztárnok beszámolt az egylet vagyoni helyzetéről. A mult évten 2448 K 92 f bevétel, a különalap 854 K 14 f volt. A tagok száma 64-ei szaporodott. A választmányba Szabó Antal róm. kath. kántor-tanítót beválasztva, tárgyalták a központ évi jelentését. Az országos közgyűlésbe Duka elnököt és helyettesének Benedek pénztárnokot küldötték ki.

— **A tordai Gloria-sör,** mely pompás ízű dupla maláta sör, egész éven át kapható Tordán.

Akasztás lesz Székelyudvarhelyt.

A székelyudvarhelyi esküdtbiróság hétfőn és kedden tartott főtárgyalását szokatlan nagy érdeklődés kísérte. Igen súlyos bűntettek megtorlása volt napirenden.

A főtárgyalás elnöke: Dr. Haán Béla törvényszéki elnök, szavazó bírák: Máthé Dénes és Nagy Kálmán kir. törvényszéki bírók, jegyzőkönyvvezető: Sylvester Andor törvényszéki jegyző volt. A kövdat Dr. Réffy Zoltán vezető kir. ügyész, a védelmet pedig: Dr. Szöllősi Ödön és Dr. Jodál Gábor ügyvédek látták el.

Két vádlott volt. Egy asszony és egy férfi. Gábor Sándorné szül. Bomhér Juliánna viszonyt folytatott Bomhér Péterrel, akinek szintén felesége volt.

A házasságtörésben szövetkezett bűnösök sötét lelke mind mélyebbre sülyedt, hogy a vagyont magukhoz kaparinthassák. Gyilkosságra vetemedtek.

Gáborné egy igénytelen, falusi asszonyban is nagyon közönséges teremtet, férjét és apósát arzénnel megmérgezte. December havában eltemették őket anélkül, hogy a halottkém valami különös jelenséget észrevett volna rajtuk.

Ezalatt Bomhér Péter sem maradt tétlenül. Feleségét szül. Gábor Marit ugyancsak arzénal megmérgezte s mivel ekkor az idejében érkezett orvosi segély annak életét megmentette és az asszony kegyelemből nem

jelentette fel, halából azután feleségét előbb megfojtotta s azután felakasztotta.

Az orvos-rendőri vizsgálat rendén kiderült a bűntett. Erre aztán a faluszája is megindult. Suttogni, később mind kangosabban kezdtek beszélni, hogy Gábor Sándorné az urát és apósát „eltette” lábálól. A bíróság elrendelte a holttestek exhumálását s a vizsgálat tényleg kiderítette az asszonyi szörnyeteg furtangosan keresztül vitt bűntettét.

Bomhér Pétert az esküdtbiróság egyrendbeli gyilkosságért **életfogytig tartó fegyházra**; Gábor Sándornét pedig kétrendbeli gyilkosságért, egyrendbeli gyilkosságra való felbujtásért **kötél általi halálra ítélte.** Mind a két elíteltet az összes költségek hordozásában is elmarasztalták.

Az ítélet kihirdetése szerdára virradó éjjel 3 órakor történt és akkor is a főtárgyalási terem s a törvényszék udvara tömve volt közönséggel, amely meglepedéssel fogadta az esküdtszéknek az új törvény óta első szereplését.

Mind a két védő semmiségi panaszt jelentett be az enyhítő szakasz mellőzése miatt.

Gáborné királyi kegyelmet kér; noha az ítéletet egész közömbösen fogadta és a megbánásnak semmi jele nem látszott viselkedésén az egész főtárgyalás alatt. Különben a vállalat alkalmával is mindent komokul tagadott.

Népművelés.

A homoródi járás tanítói köre e hó 23-án Homoródszentpéteren tartotta meg tavaszi rendes közgyűlését. Györffy István elnök tartalmas megnyitójában az iskolának a társadalommal való szoros kapcsolata, a tanító társadalmi munkájának cél tudatossága, a tanítók összetartó erejének fokozásáról emlékezett. Megjelölte az irányt, mely felé a tanítósnak törekednie kell.

Kolumbán Lajos kir. s. tanfelügyelő, mint Udvarhelyvármegye tanügyének vezetője, szíves szeretettel köszönti e kört s kéri, hogy abban a nemes munkában, mely a vármegyében a tanügyi munkásokra várakozik, kövessék őt azzal a lelkes kitarással és jóakarattal, a milyenre ő itt a népművelés érdekében el van szánva.

Együttal egy igen életrevaló eszmét vetett fel a vármegye székhelyén a tanítók gyermekei részére egy „internatus” létesítésére nézve.

A gyűlés folyamán Pálffy Ákos a faiskola okszerű berendezéséről és kezeléséről, Hermann Lajos az „akarat neveléséről” tartottak előadást. Mindkettő nagy sikerrel.

Kriza Sándor tankönyv ismeretése után, a pénztári és más jelentések után az alelnöki tisztre megválasztották Vajda Antal homoródmási ig.-tanítót, titkárnak Szathmáry Ferencet.

A gyűlés után hangulatos közebéd volt.

Szerk. üzenetek.

P. T. B. Hálás köszönetet. E számra — legnagyobb sajnálatunkra — későn érkezett Egyikre most, a másikra közelebből válaszolunk. Testvéri üdvözlés.

P. M. A. L. Szíves levele értelmében eljártunk és várjuk a legjobb eredményt.

M. J. M. Leveledet és a hatalmas anyagot megkaptuk. Tanulmányozzuk s közelebből utnak indítjuk. Köszönet.

B. J. fr. B. Testvéri szeretettel üdvözlöljük a „Székelyország” önkéntes táborában. Igen lekötelezett a reánk nézve kedvező elismerésével hogy lapunk „az erdélyi lapok között az első helyet foglalja el”. Bár csak így lenne! De hinni nem merjük. Mindezek mellett sem közölhetjük, különben gördülékeny és elég tartalmas versét. Mi csak székely tárgyú v. hazafias prózát és verseket közölünk, — szerelmi ömlengésekre nincs terünk. Azonban csak előre, hátha majd nekünk való is akad. Ez esetben gondoljon reánk. Kérésére e számot megküldettük abban a reményben, hogy többi székely testvéreinkkel vállaltva törekedik minél szélesebb körben terjeszteni és előfizető támogatókat is megnyerni.

Nyomtatja és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt.

Szám: 1203 - 1914. tkvi.

Árverési hirdetményi kibonat.

A karácsonfalvi hitelszövetkezet, mint az O. K. H. Szövetkezet tagja végrehajtónak Czugoly Mihály, ifj. Czugoly János és Kásás I. András végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkvi hatóság a végrehajtási árverést 260 korona tökekövetelés és járulékal behajtása végett az oklándi kir. járásbírósa területén levő Karácsonfalva községben fekvő s a karácsonfalvi 32. számú telekjkvben felvett Á + 80a/1, 80b/1. hr. sz. házikertre és házra 311 K, 336. hr. sz. faházra 300 K, 776. hr. sz. szántóra 16 K, 919. hr. sz. szántóra 11 K, 1783/1. hr. sz. szántóra 1 K, 1836. hr. sz. szántóra 2 K, 1895/1. hr. sz. szántóra 4 K, 2104/3. hr. sz., 2105/3. hr. sz. szántó és kaszálóra 2 K, 2259/1. 2260/1. hr. sz. legelő és szántóra 8 K, 3003. hr. sz. szántóra 5 K, 3329. hr. sz. szántóra 2 K, 3433/1. hr. sz. kaszálóra 2 K, 3689/3. hr. sz. kaszálóra 22 K, 3870. hr. sz. kaszálóra 8 K, 3889 hr. sz. kaszálóra 32 K, 4139, 4140. hr. sz. legelő és kaszálóra 14 K, 4197. hr. sz. kaszálóra 39 K, 4809/3. hr. sz. szántóra 1 K, 5656. hr. sz. szántóra 1 K, 5670/3. hr. sz. szántóra 11 K, 5672. hr. sz. szántóra 9 K, 5901. hr. sz. szántóra 1 K, 6119. hr. sz. szántóra 1 K, 6125. hr. sz. szántóra 1 K, 6141. hr. sz. szántóra 2 K, 6277/3. hr. sz. szántóra 1 K, 1809/1. hr. sz. kaszálóra 36 K, 1811. hr. sz. szántóra 36 K, 719. hr. sz. kertre 48 K, 722. hr. sz. kertre 48 K, 3885. hr. sz. kaszálóra 34 K, 3888 hr. sz. kaszálóra 32 K, — az ugyanodaváló 566. számú telkjkvben felvett Á + 910. hr. sz. szántóra 13 K, 911. hr. sz. szántóra 13 K, 2346. hr. sz. kaszálóra 12 K, 2293. hr. sz. szántóra 7 K, 5771. hr. sz. szántóra 34 K, 6496. hr. sz. kaszálóra 40 K, 574/1. hr. sz. kertre 13 K, 4956/1. hr. sz. szántóra 14 K, 6375. hr. sz. szántóra 8 K, 4955/1. hr. sz. szántóra 14 K, 573/1. hr. sz. kertre 18 K, 3842/2. hr. sz. kaszálóra 41 K, 3842/2. hr. sz. kaszálóra 41 K, 6448. hr. sz. kaszálóra 70 K, 3294. hr. sz. szántóra 3 K, 1057. hr. sz. szántóra 58 K, 908. hr. sz. szántóra 20 K, 408, 409/3. hr. sz. udvartér és házikertre 12 K, 411, 412. hr. sz. kertre, kőházra 826 K, 955, 957. hr. sz. szántóra 15 K, 3247. hr. sz. kaszálóra 7 K, 3719. hr. sz. kaszálóra 6 K, 4617. hr. sz. szántóra 1 K, 6341/1. hr. sz. szántóra 14 K, 6414/5. hr. sz. kaszálóra 28 K, 1854/1. hr. sz. szántóra 7 K, az ugyanodaváló 568. számú telekjkvben felvett Á + 909. hr. sz. szántóra 25 K, 2287. hr. sz. szántóra 10 K, 2367, 2368. hr. sz. árokra és kaszálóra 44 K, az u. odaváló 669. számú telekjkvben felvett Á + 1809/2. hr. sz. kaszálóra 37 K, 1809/3. hr. sz. kaszálóra 8 K, az u. o. 685. számú telekjkvben felvett Á + 1753. hr. sz. szántóra 10 K, 2337. hr. sz. szántóra 8 K, 2922. hr. sz. szántóra 10 K, 3428. hr. sz. ka-

szálóra 21 K, 3844. hr. sz. kaszálóra 17 K, 4959 hr. sz. szántóra 21 K, 5393. hr. sz. szántóra 10 K, 5660. hr. sz. szántóra 14 K, 5880. hr. sz. szántóra 1 K, 6261. hr. sz. szántóra 2 K, 813. hr. sz. szántóra 34 K, 1393/3. hr. sz. szántóra 11 K, 1870/2. hr. sz. kaszálóra 10 K, 2061/1. hr. sz. kaszálóra 12 K, 2120/3. 2122/3, 2123/3 hr. sz. szántóra 28 K, 2955/1. hr. sz. szántóra 18 K, 4149/1. hr. sz. szántóra 9 K és végül az u. odaváló 1123. számú telekjkvben Á + 1056 hr. sz. szántóból Kásás I. András nevében álló 1/2-ed rész jutalékára 14 K 50 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi május hó 25-ik napján délelőtt 8 órájkor Karácsonfalva község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 20 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.-c. 147, 150, 170. §§-ai; 1908. XL. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908. XLI. t.-c. 25. §.)

Kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság.

Oklándon, 1914. évi március 10.

Kelemen s. k. kir. jbiró.

Kiadmány hitelül:

Wermescher,

kir. telekkönyvvezető.

Homoród járás főszolgabírájától.
Szám: 1165—1914 ki.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében a homoródi járásban a kéményseprői állás lemondás folytán megüresedett, arra ezenel pályázatot hirdetek.

A járáshoz 31 község tartozik. A kéményseprői díjak Udvarhelyvármegyének a kéményseprési iparról alkotott VII. sz. szabályrendeletben vannak megállapítva.

Felhívom mind azokat, kik az említett kéményseprői állást elnyerni óhajtják, hogy az 1884 évi XVII. t. c. 4 §. alapján felszerelt pályázati kérvényüket alólirott főszolgabíróhoz f. évi április hó 30-ig adják be.

A később érkező kérvényeket nem fogadom el.

Oklánd, 1914. évi április hó 7 én 2—3.

Szabady
főszolgabíró.

Téli szalámi 1 kg. 3 K 40 f
Hol?!
Gáspár Testvéreknél
Székelyudvarhely

Szám: 1304 - 914. tkvi.

Árverési hirdetményi kibonat.

Baróti takarékpénztár végrehajtónak Bálint János végrehajtást szenved ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 411 K töke követeté és járulékal behajtása végett az oklándi kir. járásbírósa területén levő Karácsonfalva községben fekvő, s a karácsonfalvi 1658. számú telekjkvben Á + 3118/1. hr. sz. ingatlanra 3 K, a karácsonfalvi 1620. számú telekjkvben Á + 2517. hr. sz. ingatlanra 25 K, a karácsonfalvi 1169. számú telekjkvben Á + 3625. hr. sz. ingatlanra 34 K, az Á + 4995. hr. sz. ingatlanra 11 K. Bálint János nevében álló a karácsonfalvi 93 számú telekjkvben felvett Á + 1392. hr. sz. ingatlan fele részére 1 K, 1767. hr. sz. ingatlan fele részére 50 f, 1828 hr. sz. ingatlan fele részére 1 K, 2061 hr. sz. ingatlan fele részére 2 K, 2930, 2931. hr. sz. ingatlan fele részére 4 K, 3590 hr. sz. ingatlan fele részére 1 K, 3948, 3949 hr. sz. ingatlan fele részére 9 K 50 f, 4090. hr. sz. ingatlan fele részére 3 K 50 f, 3044. hr. sz. ingatlan felerészére 3 K 50 f, 5644. hr. sz. ingatlan fele részére 50 f, 5731. hr. sz. ingatlan fele részére 3 K, 6165. hr. sz. ingatlan fele részére 1 K, 5114/1. hr. sz. ingatlan fele részére 3 K 50 f, 5739. hr. sz. ingatlan fele részére 32 K, 1078. hr. sz. ingatlan fele részére 16 K, 2581. hr. sz. ingatlan fele részére 5 K 50 f, 4850. hr. sz. ingatlan fele részére 3 K, 5115. hr. sz. ingatlan fele részére 2 K, 5228, 5229/1. hr. sz. ingatlan fele részére 5 K 50 f, 173/1. hr. sz. ingatlan fele részére 44 K 50 f, 475, 476/1a. hr. sz. ingatlan fele részére 150 K, 982/1a, 2. hr. sz. ingatlan fele részére 42 K 50 f, 1004. hr. sz. ingatlan fele részére 6 K 50 f, 1153/1. hr. sz. ingatlan fele részére 2 K 50 f, 1351/1a. hr. sz. ingatlan fele részére 10 K 50 f, 1810 hr. sz. ingatlan fele részére 3 K 50 f, 2330. hr. sz. ingatlan fele részére 13 K, 2507. hr. sz. ingatlan fele részére 36 K 50 f, 2570. hr. sz. ingatlan fele részére 5 K, 2658. hr. sz. ingatlan fele részére 8 K, 2780. hr. sz. ingatlan fele részére 6 K, 3106/1. hr. sz. ingatlan fele részére 9 K, 3145. hr. sz. ingatlan fele részére 9 K 50 f, 3512. hr. sz. ingatlan fele részére 32 K 50 f, 4891. hr. sz. ingatlan fele részére 4 K, 5113. hr. sz. ingatlan fele részére 6 K, 5232. hr. sz. ingatlan fele részére 25 K, 5612/2. hr. sz. ingatlan fele részére 3 K, 5716. hr. sz. ingatlan fele részére 4 K, 6274. hr. sz. ingatlan fele részére 1 K 50 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi május hó 27-ik napjának délelőtti 8 órájkor Karácsonfalva község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 20 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.-c. 147, 150, 170. §§. 1908.: XL. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908. XLI. t.-c. 25. §.)

Kir. járásbírósa mint tkkvi hatóság.

Oklándon, 1914. évi március 13.

Kelemen s. k. kir. jbiró.

Kiadmány hitelül:

Wermescher,

kir. telekkönyvvezető.

Kiadó lakás Székelyudvarhelyt a Fürdő-u 3. sz. külön udvaron. Tulajdonos: Széles Zsigmond Kosuth-u 130. szám alatt.

Ne feledje el,

hogy hirdetéseink gondos átvásása önnek valószínűleg hasznára lesz.

Aki a „Székelyország”-ban hirdet, annak sikere van. A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk. Hirdetőinknél történő megrendeléseinek és bevásárlásának — saját érdekében — a „Székelyország”-ot felemlíteni sziveskedjék.

Tanító vagy? Akkor használd a Módszeres Szépirási Irkakat, melyeket a székelyudvarhelyi tanítók szerkesztettek. Eladási árából 10,00 a Tanítók Otthonát illeti. Hét féle mintában 2 és 4 fillér darabja. Páratlanul finom a papirosa, célszerű a beosztása. Kapható Betegh Pál kiadónál Székelyudvarhelyt.

Unitárius Konfirmációi Emlekkönyv képekkel. Irta:

Demeter Dénes pap. Kapható a Székelyország kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt.

**Turul
CIPŐK**

A HAZAI CIPŐIPAR TERÉN
ELSŐ HELYEN ÁLLNAK
A VILÁGHIRŰ

TURUL CIPŐGYÁR R.T.
A MONARKIA LEGNAGYOBB
CIPŐGYÁRA.

FIOKRAKTAR,
SZÉKELYUDVARHELY
KOSSUTH-UTCA 9.

Cikk 259 Chevreau füzőcipő K 10-
287 Chevreau Goodyear K 13-50
6095 Chevreau Goodyear
La minőség K 16-

Cikk 92 Box füzőcipő K 10-50
80 Chevreau füzőcipő K 11-
6085 Box füzőcipő American
Style K 12-
110 Chevreau Goodyear K 16-

Cikk 405K Chevreau gombos-
félcipő K 9-
483 Chevreau Goodyear K 11-50
415 Chevreau Goodyear
La minőség K 14-

Cikk 408 Chevreau félcipő K 9-
401 Chevreau Goodyear K 12-
426 Barna Chevreau
Goodyear K 13-

Cikk 349 Chevreau gomboscipő K 11-
346 Barna Chevreau
Goodyear K 12-
Cikk 368 Chevreau Goodyear K 14-50
1556 Lakk ötvöztetéssel K 16-50

BUTOR.

Aki jó és tartós butort akar vásárolni, az forduljon hozzám BALÁZS KÁROLY butor-kereskedőhöz, hol raktáron vannak remek kivitelű kőris, cseresznye, tölgy, szil és diófa háló szobák és ebédlőberendezések vas- és rézbutorok, márvány mosdók és felszerelések. Saját műhelyemben készül izléses és tartós kárpitos árúk, szalon és angol bőrgarnitúrák és esztergályos árúk. Minden munka jótállás és szigorú felügyelet mellett készül! A helybeli ipar érdekében szíves pátjogást kér

Balázs Károly

asztalos, esztergályos, kárpitos és butorkereskedő.

Jegyen ADUNK HASZNÁLATRA

MŰVÉSZI KIVITELŰ TŰZ ÉS
BETÖRÉSMENTES, ÚJ PÁNCÉL

TAKAREKPERSELYT
BÁRKINEK

Trjon

PESTMEGYEI
TAKAREKPÉNZTÁR R.T.
BUDAPEST. IV. KÖTŐ-UTCA 8.

Imakönyvek igen nagy választékban olcsó árak mellett kaphatók róm. kath. és ref. hívők számára a „Székelyország” kiadóhivatalában

Követeljük minden kávéházban, vendéglőben, olvasó- és társaskörben a

„Székelyország”-ot.

Üzletmegnyitási jelentés.

Van szerencsénk a n. é. közönséget ezúton is értesíteni, hogy 1914. évi március 1-én

Székelyudvarhelyt,
Kossuth-utca 2-ik szám alatt a
o Flórián Bogdán házában o

ÜZLETHELYISÉGET

nyitottunk. o o o Ez alkalommal kérjük, hogy

Eredeti Singer varrógépekben

tűkben, olajban, fonalakban és selyemben mutatkozó szükségletének fedezése végett hozzánk fordulni szíveskedjék. Kiváló tisztelettel:

Singer Co. varrógép rész. társ.
Székelyudvarhely

Javításmentes tetőfedések és falburkolások

Eternit

PALABÓL

Csak akkor valódi ha minden lapon az
Eternit
törvényileg védett
szóvédjegy dom-
bornyomasban
látható.

ETERNIT-MŰVEK
HATSCHKE LAJOS
BUDAPEST
VI. ANDRÁSSY-UT 33.
GYÁR: NYERGESÚJFALU

KÉRJEN
MINTÁT ÉS ÁRJEGYZÉKET.

Elárusító: RIEMER K. GUSZTÁV SZÉKELYUDVARHELYT.